

בהם עוכבו בני אדם בשערי ג'יוס. הנה רצף אירועים במהלך ארבעה ימים בחודש דצמבר 2003:

ב-7 לדצמבר בשעה 13:10 התקשר אדם למוקד החירום בבקשה שיפעל לפתוח את שער ג'יוס בפני קבוצה של אנשים המחכים משני צידיו לסיור הצבאי, שהיה אמור להגיע בשעה 12:30. אחרי מספר שיחות טלפון נמסר למוקד כי בשל התראות נסגר השער ויישאר סגור. למרות זאת, בשעה 13:25 הגיע לשער כוח צבאי ופתח אותו לאלה שעדיין חיכו שם. באותו יום בשעה 17:00 התקשר אדם והודיע כי שער ג'יוס לא נפתח בשעה 16:30, כפי שאמור היה, וכחמישים איש אינם מצליחים להגיע לביתם. יום למחרת נתקע אחד החקלאים בצד המזרחי של החומה מכיוון שאיחר להגיע לשער: למרות שהשער היה פתוח עת הגיע לשם, לא הרשו לו החיילים לעבור. ב-9 לדצמבר לא נפתח השער בצהריים והחקלאים המתינו במקום למעלה משלוש שעות בתקווה שהחיילים שעברו במקום יפתחו את השער. בשעה 16:00 עזבו אחרוני המחכים את השער וחזרו לבתיהם בלי לעבוד בחלקותיהם. למחרת נתקעו כ-40 חקלאים בצד המערבי של החומה בדרכם חזרה לג'יוס. רק שעה וחצי אחרי המועד בו אמור היה השער להיפתח, הגיע סיור צבאי ופתח אותו. (תיקים 3382n, 3388n, 3390n, 3396n, 3408n)

עתירה המבקשת מבית המשפט לחייב את הצבא לפתוח את השערים שבגדר משך כל שעות היממה,⁶ שכן בחומה נבנו מעברים המיועדים לאפשר לתושבים פלסטינים, שנמצאו ראויים לכך, לעבור מצד לצד, אך בפועל היתרי המעבר הניתנים הופכים להיות מנוף להפעלת לחץ על מבקשי ההיתר ומנגנון פיקוח והשפלה נוסף על האוכלוסייה. בשטח אמורים החיילים לפתוח את השערים על פי הוראות כלליות אולם בפועל פתיחת השערים אינה סדירה, השעות משתנות ומשך פתיחת השערים קצר ביותר. גם פלסטינים שקיבלו אישור עלולים להתעכב שעות רבות ליד השערים ולהיחשף לשרירות החלטתם של חיילים, לעיכובים והשפלות.

הכפר ג'יוס שבאזור קלקיליה מונה 3,100 נפשות ופרנסת 90% מתושביו מחקלאות. מאז הקמת החומה מצאו עצמם כל תושבי הכפר, לבד ממשפחה אחת בת שמונה נפשות, בצידה המזרחי של החומה, מנותקים מלמעלה מ-80% מהאדמות החקלאיות וממקורות המים העיקריים שלהם. עתה, על מנת להגיע לאדמות הכפר - בהן 7,000 דונם זיתים, דגנים, הדורים וירקות ושש תחנות לשאיבת מים - חייבים התושבים לקבל היתרים מיוחדים ולחלוף באחד משני שערים. מאוגוסט 2003 ועד לסוף השנה טיפל מוקד החירום ב-122 אירועים

מחסומים

הדרושה במחסום היא מיידית ולשם כך הוקם מוקד החירום. במהלך 2003 פעל מוקד החירום בעניין כ-2000 פניות, שהגיעו מצדי הדרך וממחסומים וניסה להתמודד עם הבעיות השונות במהירות האפשרית, באמצעות יצירת

שכיחות המחסומים, החיכוך הבלתי פוסק בין אזרחים לחיילים והכוח הבלתי מוגבל למעשה שניתן בידיהם של החיילים, יוצרים תנאים בהם התעללות, מכות והשפלה הופכים לשיגרה. ברבים מהמקרים ההתערבות

קשר עם גורמים במינהל האזרחי ובמפקדות. פניות המוקד למינהל האזרחי, למת"קים השונים ולחיילים בשטח, הניבו לרוב תוצאות, אך בדרך כלל רק לאחר זמן רב. המוקד המשיך לטפל במקרים בהם ביקש הפונה, גם לאחר שעבר במחסום, לפעול לחקירת המקרה ולהעמדת האחראים לו לדין, או במקרים שהטיפול לא הסתייע.

את הרדיו ודרש מהנוכחים לרקוד עימו. כמה דקות מאוחר יותר התקשר אחד המעוכבים למוקד, שיצר קשר עם מפקדת התיאום והקישור ברמאללה. בשעה 12:40, כארבעים דקות אחרי תחילת האירוע, הגיע למחסום גייפ צבאי. התעודות ומפתחות הרכב הוחזרו לבעליהם ואלה המשיכו לדרכם. **(תיק ח972)**

בערב ה-26 לאוקטובר 2003 תקפו את א"ע צירי לידה. בשעה 19:40 החלו א"ע ובעלה בנסיעה במכוניתם לכיוון הכניסה לכפר, שבאזור שכם, על מנת לפגוש את האמבולנס שהועק למקום ושאמור היה להסיע אותה את יתרת הדרך - ממחסום העפר שבשער הכפר עד לבית החולים. אולם בכניסה לכפר עמדו חיילים שעצרו את הרכב. כשהגיע האמבולנס אל צידו האחר של המחסום, החלו החיילים לירות והניסו אותו מהמקום. בעלה של א"ע התקשר למוקד, אשר פנה מיד למינהל האזרחי בדרישה להתיר לאמבולנס להתקרב למקום. חצי שעה מאוחר יותר ולאחר שיחות טלפון רבות נוספות, הודיע המינהל האזרחי שהאמבולנס יכול להתקרב למחסום ולאסוף את היולדת. מוקד החירום יצר עתה קשר עם האמבולנס מחד ומאידיך עם בעלה של א"ע, שהתרחק ברכבו קודם לכן מהמחסום בשל ירי החיילים. בשעה 20:35, חמישים וחמש דקות אחרי שיצאו לדרכם, החלו א"ע ובעלה לחצות ברגל את מחסום העפר שחצץ בין רכבם לאמבולנס. החיילים נעלמו מהמקום וא"ע הגיעה בשלום לאמבולנס. אל בית החולים, הנמצא במרחק רבע שעה נסיעה מבייתה, הגיעה בשעה 20:50. **(תיק ח3037)**

בבוקר ה-3 למאי 2003 הגיע ע"ד בן ה-38 למחסום חווארה שליד שכם, אלא שבאותו יום עמד בדרכו חייל כעוס שזרק את תעודת הזהות של ע"ד וציווה עליו לחול ולנעור כחמור על מנת לקבל את התעודה. משסירב ע"ד לנהוג כך, החריס החייל את התעודה ואמר לו שהוא מעוכב עד להודעה חדשה. מוקד החירום פנה למינהל האזרחי על מנת להתערב באירוע, לשחרר את ע"ד ולהחזיר לו את תעודתו. לאחר שש שעות של עיכוב הגיע למחסום קצין ממפקדת התיאום והקישור, החזיר לע"ד את תעודת זהות שלו ואיפשר לו להמשיך בדרכו. **(תיק ח1508)**

בצהרי ה-31 למאי עבר ז"ע את מחסום קלנדיה במוניתו, בדרכו לתחנת המונית שבמקום. במחסום עצר אותו שוטר משמר הגבול, פתח את דלת המונית ומבלי לומר דבר חבט בפניו של ז"ע בעוצמה בקנה רובהו. ז"ע נפל מהרכב והתעלף על הכביש. החיילים סירבו לאפשר לעוברים ושבים לגשת אל הפצוע ולהגיש לו עזרה. אחד מעדי הראייה התקשר למוקד, שיצר קשר עם מפקדת התיאום הקישור ודרש שיאפשרו לאמבולנס להיכנס לשטח המחסום כדי לפנות את הפצוע. כעבור חצי שעה הגיע למחסום אמבולנס של הסהר האדום ופינה את ז"ע לבית החולים, שם אושפז משך יומיים בגלל פציעה בעין. התיק מצוי בטיפול המוקד מול מח"ש. **(תיק ח1778)**

בצהרי ה-2 לפברואר 2003 עצרו חיילים במחסום דרכים באזור ירושלים את התנועה, לקחו את תעודות הזהות של הממתנינים בו ואת מפתחות כלי הרכב. אחד החיילים סילק את היושבים ברכב, הדליק

⁶ בג"ץ 11344/03, סלים ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה והשומרון.